

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Ympäristövaliokunta

Turtola 15.9.2022

mmv@eduskunta.fi
yv@eduskunta.fi

E 102/2022 vp lausuntopyyntö

Itämerellä kaikki ei ole kunnossa. Silakat laihtuvat, lohikannat hiipuvat.

Tornionjoen lohien kutunousu oli viime kesänä 2022 kolmanneksen odotusarvoa pienempi. Yhden merivuoden lohet (kossit) puuttuivat lähes täysin. On ilmeistä, että lohienpoikasten eloonjäännissä on suuria ravintoon liittyviä ongelmia matkalla syönnösalueille. Nuoren silakan runsaus Selkämerellä on silloin merkittävässä asemassa. Odotusarvo ensi vuodelle on tästä syystä tätäkin vuotta huonompi. Viimeisen viiden vuoden aikana Tornionjokeen on noussut vähemmän lohia kuin edellisen viisivuotisjakson aikana, vaikka merikalastuksen kappalemääräisen saaliin raportoidaan samanaikaisesti pienentyneen (ICES:n taulukko).

Lohikantojen suojeluun saatiin merkittävä edistysaskel v.2022, kun päältaan lohienkalastus kiellettiin. Samalla päältaan ja Pohjanlahden lohikiintiö asetettiin ennätysellisen pieneksi, 63.811 lohta. Samalla, kun päältaan maat luopuivat lohienkalastuksesta joko kokonaan tai osittain, Suomi otti kahdeksaan vuoteen suurimman kiintiönsä (27.133) kiintiövaihdolla Tanskalta. Suomen kokonaiskiintiö Suomenlahti mukaan laskien on nyt 62 % koko Itämeren kalastusmahdollisuudesta. Suomenlahden kiintiöstä saatiin kalastettua 13.9.-22 mennessä vain 31 %.

Tämän vuoden Pohjanlahden lohikiintiöstä Suomi sai kalastetuksi 63 % eli 17.110 lohta. Merkittävä osa alkukesästä saadusta saaliista oli isoa lohta. Nykyinen järjestely, jossa lohia kalastetaan kappalelukuun, mutta myydään kiloina, ei ole kestävällä pohjalla. Toiseksi lohien rannikkokalastus ei ole tiettyyn kantaan kohdistu-

vaa kalastusta, ja jos tätä lohen sekakantakalastusta aiotaan jatkaa, lohikiintiöt tulisi pikemmiten asettaa ja jakaa painon (kilojen) mukaan. Menettely voisi suojella merkittävässä määrin suuria emolohia.

MMM kertoo *vähimmäisratkaisuna* voivansa hyväksyä tätä vuotta vastaavan järjestelyn, jossa v.2022 TAC asetettiin 63.811 loheksi siten, että muut Itämeren jäsenvaltiot sitoutuivat siirtämään hyödyttömiksi tulleet lohikiintiönsä tarvittavilta osin ylläpitämään Suomen (ja Ruotsin) rannikkokalastusta. Tornio-Muoniojokiseura huomauttaa, että vaikka esitys pohjautuu ICES:n neuvon, tilannearvio on jo vanhentunut. Jokiseuran lausunnossamme 13.6.2022 olimme valtioneuvoston tapaan valmiita kannattamaan vuoden 2022 lohikiintiöitä. [Kuluvan kesän havainnot puoltavat kiintiöiden laskemista edelleen.](#)

Kiintiöiden laskemista puoltaa myös erikoinen järjestelmä itsessään. Kiintiöjärjestelmä on sellainen, että vajaaksi jääneestä kiintiöstä 10 % lisätään seuraavan vuoden kiintiöön. Mikäli kiintiö pidetään tulevalle vuodelle samana, niin todellisuudessa kiintiö kasvaa 10 prosenttia. Tästä syystä MMM haali Tanskalta 7.962 lohta. Nyt on taas 10.000 lohta pyytämättä. Järjestelmän sisään rakennettu korotusautomaatti suojelee kiintiömääriä, mutta ei suojele kalakantoja, josta syystä kiintiöt asetetaan. MMM:n käyttämä ilmaisu *"vähimmäisratkaisuna voidaan kuitenkin hyväksyä"* kuvastaa ministeriön pyrkimystä lohikiintiön maksimointiin.

MMM:n perusmuistiossa mainitaan, että meritaimenkannat eivät muodosta yhteistä kalavaraa. [Tornio-Muoniojokiseura huomauttaa, että tilanne on sama lohikantojen osalta; lohikannat eivät muodosta yhteistä kalavaraa Itämerellä.](#) Lohen merikalastuksen arvo on vuonna 2022 noin miljoona euroa. Suomen osuus tästä on yli puolet. Lohenkalastus ei ole sellainen merkittävä kalastus, joka pitäisi käsitellä EU:n tasolla. Unionin tasolla lohenkalastuksen hallinnointi maksaa moninkertaisesti saaliin arvon. Suomen tulee pyrkiä määrätietoisesti siihen, että lohenkalastus rajoitetaan kantakohtaiseksi kalastukseksi kunkin joen alueelle ja jokisuuhun.

Kuten 13.6.2022 kirjoitimme, Jokiseura muistuttaa Eduskuntaa siitä, että kiintiöjärjestelmä on tehty kalakantojen välttämättömän suojelun vuoksi. Rannikkokalastus on pääasiassa sekakantakalastusta, jossa saaliiksi joutuu myös Perämeren jokien heikkoja luonnonohikantoja ja heikkoja osakantoja. [Eduskunnan olisi syytä toimia kaikkien kansallisia lohikiintiöitä \(TAC\) kasvattavien elementtien lopettamiseksi,](#) ja lopettaa salaiseksi julistetun optiokaupan siirrettävillä toimijakohtaisilla lohikiintiöillä.

Tornio-Muoniojokiseura ry

Kalervo Aska pj.